

sta bili ubiti, Peršuh in voz sta ostala po naključju nepoškodovana.

Smrtina nesreča. Dne 29. marca se je pripetila v Spuhlji pri Ptujju nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev v osebi 72-letnega prevžitarja Ivana Vičarja iz Brstja. Po cesti iz Ptujja je pridrdral na vojaškem motornem kolesu pilot-narednik Majcen iz Zagreba. Srečanje s starčkom je bilo tako nevarno, da je bil umik nemogoč. Motorno kolo je podrl Vičarja z vso silo na tla. Narednik se je takoj zavzel za ponesrečenca, ga spravil v bolnico v Ptuj, kjer je pa že kmalu podlegel poškodbam.

Pred cerkvijo dva obstrelil in enega obklal. Pri Sv. Andražu v Slov. gor. se je odigral v nedeljo ob pol desetih dopoldne, ko je šlo največ ljudi k službi božji, pred farno cerkvijo krvav zločin, ki je vse obsodbe vreden in kriči po strogi obsodbi podivjanega krivca. Pijani Franc Kocuvan je oddal proti kmečkemu sinu Francu Žmavcu iz samokresa strel, ki je zgrešil cilj in ranil po nedolžnem 13letnega Janeza Andrašiča iz Erjavcev in 16letnega Franca Lovreca iz Smolincev. Žmavc, katerega strel je slučajno ni zadel, je zbežal proti cerkvi, da bi se skrnil pred ponovnim napadom. Kocuvan je dohitel bežečega pred cerkvenimi vrati in mu je zasadil nož globoko v hrbet. Obklani se je zgrudil nezavesten in je njegova poškodba tako opasna, da zdravnik ni dopustil takojšnjega prevoza v bolnico. Župan od Sv. Andraža Tomaž Toš je napadalca začasno zaprl v občinski zapor, nakar ga je predal orožnikom, ki so našli pri njem pištolo in dva noža. Kocuvan je priznal po aretaciji, da je obklal Žmavca iz starega sovraštva. Ko so Andraževčani videli pred cerkvijo zagrešeno krvavo dejanje, so se razbežali na vse strani in služba božja je bila preložena za kratek čas.

Požig in izsiljevanje. Mariborsko sodišče je obravnavalo dne 30. marca tale slučaj: 42letni delavec Mihael Lange je zažgal dne 8. novembra l. l. na dvorišču župnišča v Murski Soboti kup

Pri slabi prebavi želodca

zaprтости, napihnjenosti, hemeroidih in slabem delovanju čreves, arterioskleroze itd. izvrstno deluje, osvežuje in čisti kri

„Planinka“ čaj Bahovec

ker 1. razkroji snovi v človeškem telesu, 2. izloči jih iz telesa in 3. okrepi in obnavlja celokupni organizem. Dolgoletne izkušnje so dokazale, da „Planinka“ čaj ne ustvarja krče, ampak blago čisti in tera na vodo. — Originalen zavitek Din 20.— v lekarnah in drogerijah.

Reg. br. 1349. od 6. VII. 1932.

slame. Gasilci so s težavo oteli blizu goreče slame stoječa poslepja. Isti M. Lange je letos meseca januarja pisal okrožnemu zdravniku dr. Vučaku pismo, v katerem je zahteval od njega takojšnjo položitev 1000 Din, sicer bi mu podtaknil ogenj. Lange je očitana dejanja tajil, a pod težo dokazov je bil obsojen na triletno ječo.

Smrtina žrtev alkohola. V Cankovi v Prekmurju so obhajali žegnanje in na večer je došlo med pijanimi fanti do pretepa. Na bojišču je obležal Josip Fönos, mizar iz Cankove, oče štirih otrok. Po prepeljavi v bolnico v Radgono je zabodeni izdihnil. Uboj je priznal Franc Martinec.

Smrt urednika glasila nemške manjšine v dravski banovini. Dne 31. marca je umrl v celjski bolnici po hudi operaciji 43letni g. Franc Schauer, urednik v Celju izhajajoče »Deutsche Zeitung«, ki je glasilo nemške manjšine v dravski banovini. Pokojni je bil rodом iz Kočevja in bivši poslanec.

Smrt pod vozom. Dne 29. marca se je zgodila v Drešnji vasi pri Petrovčah nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev v osebi služkinje g. Kopšeta, policijskega uradnika v Celju, ki stanuje v zgoraj navedeni vasi. Pri hiši g. Šribarja v Drešnji vasi je vrgel voz služkinjo po cesti in jej povzil glavo, in je nastopila smrt kmalu po nesreči.

Kozolec pogorel. Dne 29. marca krog 11. ure v noči je uničil požar kozolec posestnika Janka Kobaleta pri Sv. Ju-

riju ob Taboru. Pevcem cerkvenega zbora, ki so imeli ob izbruhu požara svojo pevsko vajo, gre zasluga, da se ni vnel še drugi kake 4 m od gorečega objekta stoječi kozolec. Ljudje krivijo požigalčev roko.

Uboj s kolom. Hrastovšek iz Artič je prišel v Pišce na Mali vrh na delo v vinograd. V noči sta ga pričakala dva fanta in sta ga pobila s koli tako hudo, da je med prevozom v bolnico v Brežice izdahnul.

Padel s kozolca in se ubil. Na Gornjem Logu v okolici Litije pri Premzetovih se je podal 80letni gospodar Jože Kres po lestvi na kozolec, da bi pregledal, koliko je še krme. Na podu se mu je zlomila deska, padel je v globočino in se ubil.

Vlom v občinsko blagajno. V Kostanjevici pri Novem mestu so svedrovci v noči udrli skozi nezavarovano okno v pritličju v občinski urad in odnesli iz navrtane blagajne 12.000 Din gotovine.

Prijatelja med seboj. Mlada prijateljca Teran in Ažman sta pila v krčmi pri Klemčeku v Dupljah pri Kranju. Že proti jutru pred odhodom je padel Ažmanu stotak na tla, Teran ga je pobral in ga ni hotel vrniti Ažmanu, češ, da je njegov. Iz malenkostne zadeve se je izcimil prepir in Teran je potegnul nož, da bi z Ažmanom obračunal na krvav način. Teranu so pa še pravočasno odvzeli nož in ma ga vrnili, ko je obljubil, da bo pustil Ažmana pri miru. Až-

Od kedaj nagovor:
»Vla«?

Danes se skoraj niti ne zavedamo, da nagovarjamo sočloveka tako, kakor da bi isti predstavljal množico ljudi in se ne vprašujemo, od kod in kedaj je prišla ta oblika nagovora v navado. Pri nas, pri Angležih, pri Francozih in drugih civiliziranih narodih pa se sočlovek nagovarja vsaj tako, kakor da bi bil v množini navzoč pred človekom, ki ga nagovarja, do čim so šli Nemci tako daleč, da si ga predstavljajo v tretji množinski osebi, nekako odsotnega. S. Grimm, veliki pionir raziskovanja nemškega jezika, je to navado

Pavel Keller:

13. nadaljevanje.

„Skrivnostni studenec“

Roman.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Pač je bila tudi žetev zopet dobra, toda bila je večjidel zastavljena ali prodana že na steblo. Na novo obleko jih večina več misliti ni smela; čevljarju so ostajali podplate na dolgu. Gostilne so bile prazne, le tu in tam je imel še kdo za kozarec vina. Kako trdo življenje!

In vzplamtelo je zopet staro sovraštvo vaščanov do meščanov, sovraštvo, ki je bilo zlasti med vojno tako kvarno. Nesrečni očitki so zopet začeli leteti sem in tja. Vlada je delala hude pogreške, ker je često tako neusmiljeno izterjevala davke in mestne strankarske prvake postavljala na čelo čisto kmetskimi okrajem, može torej, ki o posebnem kmetskem življenju, o kmetovih mislih in potrebah niso imeli nobenega pojma, ki so v svoji otopeli strankarski zagriženosti kmeta sovražili, ga imeli za požeruha,

zahrbtnega obojavljaja v plačevanju davkov, ki ga je treba pošteno naviti.

Kmetje pa so videli v meščanih samo lenuhe, katere morajo oni živiti. Niso mogli doumeti, kako more iti meščan na izprehod, pa še lepo oblečen. Izprehod so zaničljivo imenovali golo postopanje. Župnik si med tednom ni upal izprehoditi se po polju ali gozdu, iz bojazni, da bi ne vzbudil nejevolje. Učitelj, ki je bil sedaj že upokojen, je boječ ostajal doma v svoji tesni sobici, katero si je bil najel, ko je moral pustiti šolo in šolski vrt. Bal se je, iti na izprehod. Ne bi bilo prav. Čisto drug človek je bil njegov naslednik Blažič, doma iz mesta. Vsak dan je šel na izprehod. Ko so ga nekoč malo zbudili radi tega, je dejal: »Kdaj in kako bom hodil na izprehod, vam nič mar ni; sicer pa se ne izprehajam, ampak botaniziram.« — »Krmе išče za svoje kože,« je zavpil nekdo za njim; toda rekel je to s smehom, torej ni mislil nič slabega. — Učitelja Blažiča pa so kaj kmalu začeli imeti radi. Ko je tudi še pozimi hodil na izprehod in ga je nekdo povprašal, česa le sedaj išče za svoje

BOTRI IN BOTRICE, NE PRERIVAJTE SE

na dan birme pri stojnicah, kjer težko izberete primeren molitvenik in rožni venec ter druge spominkel. Kupite si to že vnaprej v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

man se je odpeljal na kolesu proti domu. Na povratku ga je pričakal iz zasede Teran in mu prizadjal z nožem 6 opasnih ran. Ažmana so prepeljali v Ljubljano na zdravljenje, če bo sploh uspelo.

Neznanega roparja obstrelil. Na Trški gori pri Novem mestu je v noči udrl v hišo posestnice Femčeve tolovaj s samokresom v roki. Spečim je pretil, da jih postrelja, ako bi se kateri zganil ali zaklical na pomoč. Gospodinji je odnesel pet kovačev, obleko in posteljino. Isti lopov je v isti noči poskusil vlomilsko srečo pri Papeževih na Trški gori. 70letni gospodar se je pravočasno zbudil, snel puško s stene in oddal dva strela skozi okno. Po drugem strelu se je eden od vlomilcev zgrudil, a sta ga tovariša pograbila in odnesla. Drugo jutro so našli pred hišo mlako krvi in okrvavljen robec, ki je bil izmaknjen Femčevi.

Strašna letalska nesreča. Dne 29. m. m. je strmoglavilo na tla poštno letalo Bruselj—Berlin v bližini Essena, nekoliko kilometrov vzhodno od Dixmide. Od 10 potnikov jih je osem zgorelo pri živem telesu.

Plaz zemlje zasul 120 ljudi. Dne 28. marca je zasul plaz zemlje v južnoameriški državi Peru v pokrajini Truillo 120 ljudi, ki so se zadušili.

Letalska nesreča v Ameriki. Dne 31. marca je v severoameriški državi Kansas padlo z višin na tla letalo, v katerem se je vozilo 14 oseb iz Tuzle v Oklahamo. Nesreča je zahtevala 4 mrtve, 10 pa hudo ranjenih.

Reke, celine in oceani.

Majhne kapljice dolbejo mogočne skale in odnašajo največja gorovja, trohne rastlinstvo se sklada v silovita premogovna polja, komaj vidno majhne koralne živali gradijo velike otoke.

To večno spreminjanje zemeljske površine nam postane še bolj očitno, ako pomislimo, da so v zemeljski zgodovini izginila že cela ozemlja v morje kakor pravilna Atlantida, nekdanji most med starim in novim svetom. V današnji srednji in zapadni Evropi so postale nekoč velike dežele morja, a kjer se dvigajo danes velemesta, središča evropske kulture, so šumeli nekoč morski valovi. Odnašanje kopnine pod vplivom vode in vetra dviga morsko površino neprestano. Izračunali so, da se bodo vsi suhi deli sveta v teku 20.000 znižali povprečno za 1 meter. Ker je pa površina morij neprimerno večja, bode trajalo okroglo 80.000 let, da se bo morsk gladina dvignila za isti iznos.

Reke odnašajo zemljo polagoma v morje. Istočasno razdira tudi morje bregove in se zajeda v kopnine. To mo-

ra sčasoma popolnoma spremeniti današnji obraz zemlje. Stevenson je izračunal, da znaša pritisk valov na skalno obalo 30.000 kg na kvadratni meter. A kar se tiče odnašanja zemlje po rekah v morje, je Heine izračunal naslednje čase, v katerih bo določena reka odnesla ozemlje, ki ga namaka, za povprečno višino 1 m: za reko Pad v Zgornji Italiji 3600 let, za Gango v Indiji 7900 let, za Mississippi v Ameriki 18.000 let, za Ren v Nemčiji do Bonna 30.000 let. Springs ceni množino trdne snovi, ki jo odnaša Moza skozi Lüttich v Belgiji v dobi enega leta na 362 milijonov kg. Donava prenaša v istem času skozi Dunaj 14.300 milijonov kg trdnih snovi in bo v 18.000 letih znižala vse svoje ozemlje nad Dunajem za 1 meter. Izliv Mississippija meri 25.000 km ter napreduje vsako leto za 90 m v Mehiki izliv. Obe največji kitajski reki bosta napolnili v 100.000 letih vse Rume-no morje, v katero se izlivata. Niagarski slapovi nazadujejo vsako leto za povprečno 82 cm in v 45.000 letih bodo dosegli jezero Eric. Takrat jih bo pa — konec.

Uspehi tudi v neugodnih razmerah.

Katoliške organizacije se morajo v nekaterih državah boriti z velikimi težavami. Tam, kjer vlada duh frama-sonstva in lažnjivega svobodomiselstva, ni mesta za katoliška društva in za njihovo plodonosno delovanje. Da navedemo samo en slučaj: v Mehiki je sedaj tako. Framasoni, liberalci in komunisti, ki imajo to državo popolnoma v rokah, ne dovoljujejo nobenega verskega in cerkvenega udejstvovanja izven zidov cerkvenih zgradb; še celo

bogoslužje, ki se vrši v hišah božjih, je podvrženo strogi kontroli državne oblasti. V Španiji ni veliko boljše. Vendar pa se doslej ni posrečilo frama-sonsko-socialističnim motogcem zatreti vse katoliške organizacije. Kljub velikim težavam in oviram, ki jih delajo državne in samoupravne oblasti katoliškim mladinskim društvom, delujejo ta društva z veliko požrtvovalnostjo naprej. Dokaz za to je veliko zborovanje katoliške mladine, ki se je vršilo nedavno v mestu Santander. Udeležilo se je te velike skupščine nad 5000 zastopnikov organizirane katoliške mladine iz vseh delov Španije. Iz poročil, podanih na tej skupščini, je razvidno, da se katoliška mladinska društva z veliko brzino širijo po vseh krajih ter da je Katoliška mladinska zveza sedaj najmočnejša mladinska organizacija na Špan-

pririodopisne ure po zasneženem polju, je odgovoril: »Ptičjega mleka!«

Blažič je redil dve gosi; eno je hotel zaklati za Martinovo, drugo za božič. Krmil ju je samo s krompirjem in različnimi pomijami. Od tega se seveda nista mogli izrediti. Dan pred sv. Martinom pa mu je obe nekdo ukradel. Njegova vrla žena, ki bi bila svojemu možu in svojim štirim otrokom rada vendar enkrat prinesla na mizo kaj boljšega, je jokala in zahtevala, naj mož takoj prosi drugam, kajti v tej vasi so samo morilci, tihotapci in tatovi.

Toda kaj se je zgodilo na sveti večer, ravno ko so prižgali luči? Kaj je zagagalo tako na glas na šolskem dvorišču? Blažičevi goski sta bili zopet tam, bela in siva! Bili sta izpitani kakor dva odrojka in vsaka je imela listek, privezan okrog vratu. Na enem je bilo napisano: »Bili sva na reji«, na drugem pa: »Vesele božične praznike!« Tedaj je učitelj Blažič udaril z dlanmi in vzkliknil: »Nikoli ne bom prosil iz te vasi!«

Tudi za Colnarjeve so prišli hudi časi. Ana je ostala sama. Sin je študiral medicino; mož pa je sedel še vedno v ječi in ni dal glasu od sebe.

Da se je posvetil Karel medicini, je bil pravzaprav vzrok gospod graščak. Ta je bil namreč svetoval materi, naj pošlje sina študirat medicino, ne poljedelstva.

»Glejte,« je rekel, »četudi poljedelstvo doštudira, si pribori doktorat, pa zemlje ne bo imel, kjer bi svojo učenost lahko pokazal. In jaz — kakor tudi bi rad — bi ga ne mogel sprejeti v službo, kajti jaz takrat najbrž že ne bom imel več zemlje. Ne, ne, gospa, ne pomaga zapirati oči, če se bliska in treska vsenaokrog, če vsepovsod pobije toča in pogori. Nagibamo se — nagibamo vsi skupaj!«

Ana je sklenila svoje delavne roke v naročju in vzdihnila:

»Res je, — Bog se nas usmili — res je!«

In tako je Karel postal medicinec. Stari učitelj je nesel novico v kaznilnico ravnatelju, ta

označil za »madež v obleki nemškega jezika«, ki ga ne zamore nihče več izprati. Prvi povod za prehod od naravnega »ti« so dali rimski cesarji, ki so o sebi radi govorili kot »mi«. To navado so prevzeli vzhodno-gotski in frankovski vladarji zlasti v uradnih listinah, ki so bile sestavljene itak v latinščini. Razumljivo je torej, da so jih ljudje pričeli potem nagovarjati v množini. Ta navada se je potem razširila v viteške gradove in na vse odlične osebnosti, ki so bile po mnenju ljudi upravičene do posebnega spoštovanja. Tako so se ljudje med seboj vika-li do začetka novega

skem. Katoliško organizirani študenti, ki jih je 16.000, imajo večino po vseh španskih vseučiliščih, kar sedanjim vlastodržcem nikakor ni po godu. Početkom in ob koncu zborovanja je mladina s plamtečim navdušenjem zapela credo (verujem v Boga). Liberalcem, socialistom in komunistom je ta veličastna katoliška manifestacija bila trn v peti. Čakali so ob izhodih iz zborovalne dvorane, da napadajo katoliške omladince. Ko so ti hoteli takoj obracunati s svojimi nasprotniki, je predsednik zbora zaklical: »Niti eden korak naprej, da napravimo zmedo in nered komurkoli, pa tudi niti eden korak nazaj, kadar nas hočejo drugi napasti!« Ko so socialisti in komunisti videli odločnost katoliške mladine, so se takoj razpršili na vse kraje. Katoliška mladina v Španiji je mladini v drugih državah sijajen zgled za to, da se tudi v neugodnih razmerah morejo doseči lepi uspehi katoliške mladinske vzgoje in prosvete. Volje je treba!

*

St. Ilj v Slov. goricah. V St. Ilju je zmiraj kaj novega. Seveda vsega ne obešamo na veliki zvon, čeravno bi bilo včasih to potrebno, da tudi drugod zvedo, kako je v naši obmejni trdnjavi slovenstva in jugoslovanstva. Zlasti moramo zaznamovati velik napredek na glasbenem polju, odkar je prišel k nam g. organist, naš Gustl Rakuša. Na praznik dne 25. marca in v nedeljo dne 26. marca so nas cerkveni pevci prijetno presenetili s krasno uspelo prireditvijo. Prvič se je na našem odru v Slovenskem domu igrala opera »Darinka«. Kot gostje pa so nastopili cerkveni pevci iz Šmarjele ob Pesnici pod vodstvom agilnega g. organista Janka Rakuša z opereto: »Srce in denar«. Mirno lahko rečemo, da je bila ta prireditev za St. Ilj velik dogodek, praznik slovenske pesmi. Le čudimo se, kako se morejo znati ljudje, ki so nam hoteli to prepričati. Občinstvo je obakraf do zadnjega kotička napolnilo Slovenski dom. Častno so bile zastopane tudi sosednje župnije. Mnogo ljudi je moralo oditi, ker ni bilo več prostora. Cela prireditev je bila v čast vsem, režiserju, pevo-

vodji in pevcem. Tudi razvajeni poslušalec je moral občudovati krasne glasove in siguren nastop igralcev. Vsi igralci brez izjeme so odlično rešili svoje nelahke vloge. Isto lahko trdimo tudi o šmarjeških igralcih. Le tako naprej, da nas zopet razveselite z lepo slovensko pesmijo! Tudi cerkveno godbo bomo imeli. 14 fantov se že marljivo vadi pod vodstvom g. organista. Ob Veliki noči bodo prvič nastopili. Torej vidite, da je St. Ilj še vedno na prvem mestu, kar se tiče napredka in splošne izobrazbe.

Fram. Na praznik Marijinega oznanjenja je Marijina družba v Framu vprizorila lepo igro »Ljubezen Marijinega otroka«. Dekleta so dobro igrala in občinstvo, ki je cerkveno dvorano napolnilo, se je zadovoljno razšlo z željo, da bi mladina še večkrat priredila kaj podobnega.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V nedeljo 9. aprila bo v Društvenem domu pri Sv. Benediktu »Slehornik« dajal račun o svojem življenju in delovanju. Benediktani in sosedje, ne zamudite te prilike in si ga pridite gotovo ogledat. Začetek ob treh popoldne.

Središče ob Dravi. »Slehornik« bomo lahko videli tudi pri nas in sicer na cvetno nedeljo ob pol 8. uri zvečer v prostorih g. Lesjak Alojzije (Društveni dom). Posebno primerna je ta igra ravno na cvetno nedeljo. Zato naj se predstave udeleži vsakdo, ki količkaj more, drugače mu bo žal. Vstopnina 5 in 2 Din.

Zadnji znani krst Turčina iz dobe turških nasilstev v Sloveniji.

Da so se povodom turških vpadov često turški udeleženci pri nas zgubili ali morali radi ran zaostati, ter da je marsikateri to priložnost izrabil in pobegnul, je naravno. Ti so se pa pozneje udomačili in često dali končno tudi krstiti. V krstnih knjigah so take slučaje zabeležili navadno z dodatkom: »natus in Saracenis«, t. j. rojen v mohamedanskih krajih. Zgodovinsko znamenit krst sedemletnega Turčina

Potrebščine za Veliko noč

križi, sv. podobe, papir za rože, razglednice vseh vrst dobite najugodnejše v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila, Maribor, Koroška cesta 5, Aleksandrova cesta 6 in Kralja Petra trg 4.

se je pa izvršil pri nas tih pred popolno onemoglostjo turške vladavine dne 8. junija leta 1687 v župniji Sv. Miklavža v Slov. gor. V krstni knjigi beremo, da je bil takrat krščen na ime Franc Karol deček, katerega oče je bil poveljnik Budapešte, Ibrahim paša, in mati Dinoc-Dinoc v Budapešti.

Predzgodovina tega krsta je očitvidno ta, dasi tudi najbrž ni nikjer zabeležena. Od leta 1541 do 1686 so gospodarili turški paše na Ogrskem. Da so ti bili vselej kruti in pohotni napram našim ženam in hčerkam, je dovolj znano. Mati tega fantka je bila plemkinja in morebiti krasotica. Paša si jo je zaželel, jo dal privedi k sebi ter jo prisilil, da se mu uda. To se je moralo zgoditi leta 1679. Dne 8. septembra 1686 je pa izgnal vojvoda Karol Lotrinški turško posadko za vselej iz Budapešte. Takoj ko je bilo mesto oteto turških nasilnežev, je mati tega malega Turčina, katere je bila katoličanka, skrbela za to, da se fant čim prej krsti. Kaj jo je pa napotilo k temu obredu ravno k Sv. Miklavžu, sicer ni znano, pa lahko uganemo. Imela je najbrž gorice v znamenitem jeruzalemskem okolišju, kateri spada pod omenjeno župnijo, ali je pa bila celo posestnica cerkvice in velikega gosposkega doma na Jeruzalemskem vrhu, kjer je rastle ono izborno vino, katero so Madžari zelo častili in mu dodali ime: štajerski »tokajec«. — Krstil je tega nezakonskega otroka takratni župnik Miha Žagar (Sager). Boter je bil Ivan baron Mauerburg, botra Ana Foesian pl. Zasavec, torej tudi plemiča. — Ž.

veka. V družinah, tudi v meščanskih, so otroci vikali starše, le samo hči je lahko tikala mater, in zakonec viteškega stanu so se istotako vikali med seboj. Starši so otroke tkali, a pozneje se je razpaha navada, da so jih začeli vikati, če so dosegli kakšno višjo stopnjo, nego je bila stopnja staršev. V 18. stoletju se je vikanje, ki si je osvojilo že vse meščanstvo, zazdelo najodličnejšim krogom še premalo spoštljivo in so vsaj v nemških deželah začeli uporabljati v nagovoru obliko »ona« — »ona«, ki je dosegla največji razmah v dobi Friderika Velikega. Nadaljnja stopnja razvoja je vo-

pa jo je sporočil svojemu jetniku. Colnar je bukljal z očmi, stisnil pesti in zaškripal:

»Mazač? — Meščan? — In ne kmet? — O, ako bi ga vendar nikoli ne bil poslal v gimnazijo!« Nato pa je hitro postal zopet brezčuten, oči so zopet začele gledati brezizrazno. Prav na tistem se je zasmejal: »Kaj pa me briga to? Ali nisem mrtev?«

Vsega tega stari učitelj ni hotel povedati doma.

Če je v stiski kmet — narod propade.

Komu je šlo to v glavo? Vse kar raste in poganja na trdem deblu in tako razrastlem vejju človeštva, vsrkava sokove in moči iz prebogatoga, preskrivnostnega naročja zemlje. In korenina v zemlji je kmetija, vse drugo stoji ali visi v zraku. Vse uspeva, če je zdrava korenina, vse vene in se suši, če odmira korenina.

Stiska je prihajala hujša in hujša.

»Da, da,« je rekel neki kmet, »ljubi Bog je lahko najboljši človek; kaj pa je kmetija, nè vé.

Če da premalo rasti, nimamo kaj nesti v prodaj, če pa naredi, da zraste preveč, izgubi vse svojo ceno.« Na te besede je nekdo iz mesta posmehljivo pristavil, da kmet ni nikoli zadovoljen. Ne-koč da je bil šel mimo njive, kjer so ravno kopal krompir. Videl je prekrasen krompir, same zdrave, debele gomolje! Tedaj mu je rekel neki kmet: Da, da, debel je že, debel in zdrav; toda drobnega sedaj nimamo nič za svinje! Rad bi videl tistega Boga, je rekel meščan, ki bi vse tako uredil, da bi bilo kmetu po volji!

Tako so se pričkali sem in tja. —

Graščak je moral pred sodnijo. Bil je obtožen, da hujska kmete, naj nikari ne plačujejo davkov. Čez tisoč kmetov je bilo namreč pridrlo v mesto in hrumelo pred davkarijo. Nasilni niso bili, toda državno pravdnistvo je obtožilo graščaka.

Na koncu dolgega razpravljanja je bil graščak vprašan, če ima še kaj pripomniti. Obtoženi je stal pred sodniki visoko vzravnani in je trdo rekel:

»Če naj bom že obsojen, prosim ne na de-

Studenec pri Mariboru. Podpisani se zahvaljuje vsem skupaj, ker se ne more vsakemu posebej, za brezplačno pošiljatev že prebranih »Bogoljubov«, »Glasnikov najsv. Srca«, »Cvetja«, »Angelčka in »Kato. misijonov« — ki se jih tudi brezplačno razdeli med tukajšnje delavce. Bog plačaj! — P. Marko Fišer, kapucin.

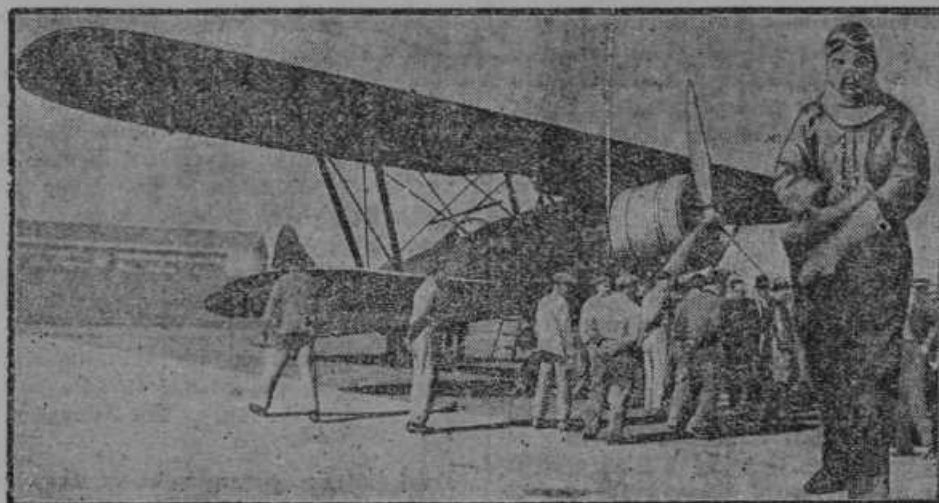
Vuzenica. Napad na romarje. Na praznik sv. Jožefa smo se tudi vuzeniški fantje udeležili božje poti k staroznani romarski cerkvi na gradu pri Slovenjgradu. Ker je bilo jako lepo vreme, se je zbralo prav mnogo ljudi. Posebno tistim, ki smo prvič obiskali ta prijazni kraj, so se jako dopadle kapelice križevga pota, tudi lepa cerkev, posebno pa veliki zvon, ki smo ga občudovali. Ko smo se vračali domov okrog 11. ure, smo tudi vstopili v neko gostilno v okolici mesta, da smo se malo okrepčali za daljno pot čez hribe. Ko smo ničesar slabega sluteč, stopili iz gostilne na cesto, nas je takoj obsula toča kamenja in drv, da sta bila naša dva fanta takoj oblitna s krvjo. Ko smo videli, v kako nevarnem položaju da smo, smo se tudi mi poslužili gradiva, katerega so naši napadalci pripravili za nas, da smo napad junaško odbili. Čim so napadalci videli, da ničesar ne opravijo, so se takoj poskrili v bližnje hiše in v šumo. Kaj so ti neznanji ljudje mislili napraviti s tem napadom, nam je uganka. Žalostno pa je, da se v našem kraju dogajajo takšne stvari!

Vuzenica. Dne 18. marca je po dolgotrajni mučni boleznini preminula gospa Julijana Ribičeva, rojena Jeznik, soproga dolgoletnega cerkvenega ključarja vuzeniške farne cerkve. Gospa je bila iz dobroznane Jeznikove rodovine, katero spoštuje vsak vuzeniški občan. Bila je dobra mati ter blaga žena. Naj ji bo lahka domača zemljica! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Marenberg. V preteklem mesecu je zamahnila smrt pri nas z zelo ostro koso. Pobirala je skoraj samo po trgu, iz okolice, in sicer s pobočja Sv. Treh kraljev — so prinesli na tukajšnje pokopališče samo eno osebo: 34letno Vincencijo Messner, umrlo na pljučnici. Pljuč-

nica je pretrgala nit življenja tudi čevljarskemu mojstru in posestniku g. Antonu Höblingu, ki ga je dolga leta mučila naduha. Manjkali so mu trije meseci do 80. leta. Najvišjo starost med v marcu umrlimi je dosegla vdova in prevžitkarica gospa Marija Wrentschur, babica edanjega vršilca trških županskih poslov. Umrila je vsled starostne osiabelosti v 87. letu svoje starosti. Srčna bolezen je odvedla v večnost 70letno vdovo delavko Antonijo Korat. Zadnja v marcu je umrla 60letna Marija Weiss na vnetju možganov. Vsi pokojni so bili katoličani. — Bolezen je popustila in stari in mladi se veselimo lepe pomladi ter obdelujemo polja v upu, da nam bodo obilo rodila ter poplačala naše trpljenje.

mlečne izdelke drugod, samo da bi oni veliko zaslužili, na domačega proizvajalca in kmeta, od katerega oni sami največ zaslužijo, se pa ne ozirajo. Znano je, da je neki tukajšnji trgovec naročil za pustni čas v Mariboru 20 kg masla, samo da je bilo cenejše, kvalitativno pa mnogo slabše in da je on več zaslužil. In ravno tako je naročil maslo tudi za velikonočne praznike iz Maribora. Vkljub temu, da ima naša zadruga zadosti svežega in prav dobrega blaga v zalogi. Ugotovilo se je tudi, da je zadruga lansko leto izdala nad 110.000 Din članom za mleko. Večina tega denarja pa so člani pustili pri trgovcih za drugo blago, kakor za obleko in življenjske potrebščine, gg. trgovci so pa od zadruge kupili za blizu 3000

Nov višinski rekord 12.800 m je dosegel francoski letalec Lemoine.

Slovenjgradec. Mlekarska zadruga je imela zadnje nedeljo dopoldne v Zadrugnem domu svoj drugi občni zbor. Iz posameznih poročil je razvidno, da je bila zadruga za tukajšnji okraj zelo potrebna. Denarnega prometa je imela v lanskem letu, čeravno je začela poslovati šele v začetku majnika, 342.929,20 Din. Med slučajnostmi so se obravnavale važne zadeve, o katerih so se napravili koristni zaključki. Kmetijski referent g. Wernig je priporočal čim večjo in živahnejšo reklamo. Načelnik g. Lobe omenja, da je zadruga poskusila z vsemi mogočimi reklamami, kar pa nič ne pomaga, dokler bodo trgovci naročevali

Din blaga. Vsled tega se je soglasno sklenilo, da bo najboljša reklama to, da se da trgovcem ultimatum: ali bodo oni vse mlečne izdelke kupili od zadruge, da s tem podpirajo domače kmete, od katerih največ zaslužijo, ali pa bodo kmetje v nasprotnem slučaju nastopili napram trgovcem s tem, da tudi kmetje ne bodo šli kupovat več k domačim trgovcem, ampak bodo rajši naročevali in kupovali blago in vse potrebščine v Mariboru, ali kje drugeje potom tukajšnje Nabavne in prodajne zadruge. Kmetje bodo tudi svoje pridelke, ki so jim odvišni, prodajali potom prodajne zadruge in ne več trgovcem kakor do-

narno kazen; kajti večje vsote plačati bi ne zmogete.

Tako je bilo s kmetom. Veleposestnik je rajši hotel v zapor, kakor pa da bi plačal v denarju, ki ga ni imel in ki bi ga mu tudi nihče ne bil posodil.

Bridko besni so sedeli kmetje iz graščakovega okoliša in poslušali. Kakor tudi so si bili včasih večji, srednji in mali kmetje v laseh, sedaj so bili vsi eno, sedaj so bili vsi le kmetje, ki jim je trda predla vsem.

Gospod graščak je bil oproščen.

Vsi so se z lahkimi srci vrnili domov. In četudi so želeli vsi, da bi osovraženi predstojnik davkarije odšel iz tega kmetskega okraja, je vendar ostal.

— — —

17. septembra je do tal pogorel naflačeno polni Colnarjev skedenj. Videlo se je, da je podtaknila ogenj zlobna roka. Zavarovalnina, sklenjena že pred desetletji, je mogla kriti škodo le deloma.

»Sedaj pa bo morala prodati,« so govorili po vasi. Ana ni veliko prišla v stik z vaščani. Marsikomu se je smilila osamela žena; večini pa se je nekako odtujila. Nobeden ni dvomil, da bi njen mož ne bil kriv. Ko so hodili v nedeljo mimo Katričinoga groba v cerkev, so se plaho ozirali po spomeniku, ki ga je mati dala postaviti hčeri.

Sin ji je iznova poslal mnogo denarja, le naslova ni nikoli priložil, nikoli ni pisal, kako živi, kaj dela. V tem je bil podoben svojemu smrtnemu sovražniku, Colnarju, ki je bil umoril njegovo sestro in ki tudi nikoli ni pisal domov. Nesrečni ljudje, ki so morali iz domačega kraja, neradi pišejo pisma. Le ena edina želja se vedno in vedno oglašča v njih: »Dajte mi mir!« Sramota se rada skriva. Ta nesrečni mladi mož se je potikal po Južni Ameriki. Morebiti bi se vrnil, ko bi izvedel, da je sestra, ki mu je prizadejala toliko gorja, mrtva. Toda sporočiti mu to ni bilo mogoče.

Dalje sledi

dila od edninske tretje osebe k množinski tretji osebi »oni«, »njih«, »njim«, ki se je je polastila književnost tako odločno, da je ni bilo več mogoče iztrebiti. Ta oblika je prešla celo med nas Slovence in se še tuintam drži starih kmečkih ljudi.

— —

Bočni lasje.

»Strašno me danes lasje bolijo«, tožil je nekdo svojemu plešastemu prijatelju, »ker smo včeraj — preveč pili.«

»Prijatelj, ti si še le srečen«, odgovori plešasti, »ker tvoji lasje so bolni, moji so pa že davnaj pomrli.«

==